

Nyheder fra Center for Interventionsforskning om navneskifte og udvidelse med seks nye projekter

Nye projekter og navneskift blev markeret med et symposium

Center for Interventionsforskning styrker nu forskningen i, hvilke kommunale indsatser for sundhedsfremme og forebyggelse der virker bedst, og hvordan forebyggelsesindsatserne bedst føres ud i livet. TrygFonden donerede 100 millioner kr. til etablering af Centret i 2009. Nu tilføjes et tilsvarende beløb fra Kræftens Bekæmpelse, foreløbig 31 millioner kr. til igangsætning af seks nye forskningsprojekter.

Udvidelsen af Centret og navneskiftet som følge deraf blev markeret med et symposium den 18. november. På symposiet holdt den anerkendte interventionsforsker, professor Gerjo Kok, Maastricht Universitet, et oplæg om internationale erfaringer med interventionsforskning. Desuden blev både igangværende og nye projekter præsenteret, ligesom TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse holdt oplæg. Præsentationerne fra dagene kan findes på Centrets hjemmeside, der med navneskiftet har fået ny webadresse: www.interventionsforskning.dk

Seks nye projekter

Med udvidelsen af Centret er der sat seks nye projekter i gang, som sætter fokus på forskellige indsatser for sundhedsfremme og forebyggelse. De seks projekter beskrives i nedenstående. Projekterne er støttet af Kræftens Bekæmpelse.

Bedre forberedelse til fødsel og familie

Projektet "Nyfødt" sætter fokus på vordende forældres forberedelse til at blive en familie. Forældrekompetencer er afgørende for børns udvikling i de tidlige leveår og danner basis for deres fysiske, psykiske og kognitive kompetencer resten af livet. De fleste psykologer og psykiatere betragter en let overgang til at blive forældre med et lavt niveau af stress i forælderrollen som afgørende for børns og forældres langsigtede helbred og trivsel.

Formålet med projekt "Nyfødt" er at udvikle, implementere og evaluere en indsats, der tager udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fødsels-forældreforberedelse i små hold. Projektet er et stort randomiseret studie og giver mulighed for at undersøge langtidseffekter af forældreforberedelse - både på barnets og familiens helbred, trivsel og udvikling. Det er formodningen, at en succesfuld forældreforberedelse ikke kun vil påvirke forældreskabet, men også skabe øget sundhedsadfærd og forbedre sundheden for barn og familie. Effekten af studiet måles bl.a. ved forældres stressniveau, amning, og hvorvidt barnets udvikling er alderssvarende.

Sammenligning af effekten af telefonrådgivning og digitale medier til rygestop

Der dør årligt 14.000 danskere som følge af rygning, og rygning er den enkeltårsagsfaktor, som har størst betydning for danskernes middellevetid. 20% af den voksne befolkning ryger, og

hovedparten af dem har et ønske om at kvitte tobakken. Hvert år forsøger en stor del af rygerne et rygestop, men hovedparten af dem forsøger uden formaliseret hjælp til rygestop. Centrets nye undersøgelse "Fri start" tester effekten af fire forskellige rygestopprogrammer: Et proaktivt telefonbaseret rådgivningskoncept, et reaktivt telefonbaseret koncept, et interaktivt internet- og sms-baseret koncept og som kontrol en skriftlig selvhjælpsguide.

Udover at give viden om effekten af de enkelte rygestopmetoder giver denne undersøgelse også viden om de faktorer, der har betydning for rekruttering og udbredelse af rygestopprogrammer i den generelle befolkning. Denne viden er central i forhold til at udvikle programmer, som er effektive og kan udbredes til den generelle befolkning.

Digital rygestophjælp til unge

Blandt unge er der også en del rygere. Omtrent hver fjerde unge i alderen 16-20 år ryger dagligt. En stor del af unge rygere ønsker at holde op, men da de fleste rygestopforsøg foregår uden nogen form for hjælp, er det kun få unge, som har succes med deres rygestop. Denne undersøgelse "xhale" undersøger effekten af to forskellige versioner af et digitalt rygestopprogram til unge. Programmet er udviklet af Kræftens Bekæmpelse i 2004. I programmets oprindelige form modtog alle brugere de samme sms-beskeder og e-mails, men i 2007 blev programmet videreudviklet. Indholdet af sms-beskeder og e-mails blev nu skræddersyet efter karakteristika ved den enkelte bruger. På den måde kan kommunikationen til den enkelte bruger tage udgangspunkt i den enkeltes motivation og oplevelse af svære situationer under rygestoppet. Projektet undersøger med et randomiseret forsøg, om den dynamiske tilpasning af programmet er forbundet med en større sandsynlighed for rygestop og en større tilfredshed med programmet

Mere drøn på skolegården

Skoler byder på en unik mulighed for at kunne fremme fysisk aktivitet blandt alle børn, uanset hvilken social baggrund børnene har. Nyere forskning har fundet sammenhæng mellem skolegårdens udformning og faciliteter og børnenes aktivitetsniveau. Frikvartererne bidrager med op til 40% af et barns samlede fysiske aktivitet på en dag, og det forventes, at barnets aktivitetsniveau kan øges ved fx at forlænge frikvartererne og udforme skolegården mere attraktivt med flere faciliteter eller adgang til fx bolde, sjippetove og andre legerekvisitter. Målet for dette projekt "Drøn på skolegården" er at samle evidensbaseret viden om, hvordan skolegården kan bruges til at fremme fysisk aktivitet i 6-12 årige elevers hverdag, især for de 20% mindst aktive elever. Projektet indledes med et kvalitativt studie, som skal give en forståelse af, hvad der motiverer og begrænser de mindst aktive børn i at være mere aktive. Den viden vil indgå i planlægning af organisatoriske og fysisk ændringer på de skoler, som deltager i projektet. Effekten af indsatserne vil blive evalueret objektivt ved at udstyre eleverne med accelerometre, der måler fysisk aktivitetsniveau, og GPS'er, der registrerer børnenes bevægelsesmønstre.

Indsats for at dæmme op for den sociale ulighed i sundhed

Dette projekt sætter fokus på den sociale ulighed i sundhed. Den sociale ulighed slår igennem ved, at befolkningsgrupper med kort eller ingen uddannelse og med små indkomster har både færre leveår og større forekomst af kroniske sygdomme såsom kræft, hjertekarsygdom, kronisk

obstruktiv lungesygdom og diabetes end andre befolkningsgrupper. Der er også social ulighed i sundhedsadfærd som rygning, fysisk inaktivitet, kostvaner og alkoholforbrug, og denne ulighed er steget betydeligt gennem de sidste 20 år.

Dette projekt har til formål at påvirke de sociale forskelle i rekruttering til sundhedsfremmetilbud og at sikre en bedre fastholdelse af sundhedsadfærdsændringer. Projektet er målrettet borgere uden formel uddannelse, eller som bor alene. Projektet omfatter en koordineret indsats af borgerens praktiserende læge og de kommunale sundhedscentre. Lægen tilbyder en helbredsundersøgelse, og de kommunale sundhedscentre tilbyder relevante sundhedsfremmeforløb på baggrund af resultater fra helbredsundersøgelsen og borgerens egne ønsker. Projektet vil blive udført som et randomiseret, kontrolleret forsøg.

Kapacitetsopbygning og samarbejde på tværs i kommunerne

Dette nye projekt "Politik og praksis" undersøger, hvordan kommunerne håndterer forebyggelsesopgaven og udmønter den i praksis. Kommunerne har det primære ansvar for borgerrettet forebyggelse og sundhedsfremme i Danmark. En af de centrale udfordringer for kommunerne er at etablere samarbejde omkring forebyggelse, både internt på tværs af de forskellige forvaltningsområder og eksternt i forhold til eksempelvis foreninger, uddannelsesinstitutioner og erhvervsdrivende.

Projektets formål er at undersøge kommunernes betingelser for at forebygge og belyse de politiske og organisatoriske forudsætninger for vellykket forebyggelse og sundhedsfremme på kommunalt plan. Projektets perspektiv er antropologisk, og der vil blive gennemført feltstudier i fire danske kommuner med henblik på at udvælge en række konkrete eksempler på forebyggelsesindsatser, der skal fungere som cases. Feltstudierne vil blandt andet have fokus på at observere, hvordan samarbejdsrelationer omkring forebyggelse bliver etableret mellem kommuner og eksterne parter, fx uddannelsesinstitutioner.

Læs mere om Centret og projekterne på www.interventionsforskning.dk